

48 og 157-180) har foreslået en udvidelse af kildebeskyttelsen efter retsplejelovens § 172. Justitsministeriet forventer i løbet af kort tid at fremsætte lovforslag på grundlag af betænkningen. En udvidelse af kildebeskyttelsen vil - i kraft af henvisningen til § 172 - også få virkning med hensyn til beslaglæggelse og edition (samt med hensyn til ransagning).

2.3.5.2. Det anføres i betænkning nr. 1205/1990 om medieansvar (s. 79), at spørgsmålet om videreførelse af de hidtidige regler i presselovens § 14, 3. og 4. pkt., om beslaglæggelse af skrifter hos tredjemand eller postvæsenet - der er ophævet ved lov nr. 348 af 6. juni 1991 om medieansvar - bør indgå i overvejelserne om en revision af retsplejelovens beslaglæggelsesregler.

Efter Justitsministeriets opfattelse omfatter den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 803, stk. 1, efter sin ordlyd også beslaglæggelse i de situationer, der var omfattet af de nævnte regler i presseloven. Justitsministeriet finder derfor ikke grundlag for at foreslå særlige regler om beslaglæggelse af skrifter hos tredjemand eller hos postvæsenet.

2.3.5.3. Strafferetsplejeudvalget har foreslået, at reglerne om, at det første gennemsyn af papirer skal iværksættes af retten, jf. den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 829, generelt ophæves, idet reglerne ikke svarer til den nuværende opgavefordeling mellem retten og politiet under efterforskningen og ikke efterlevs i praksis.

I forbindelse med høringen over betænkningen er det imidlertid over for Justitsministeriet anført, at det ved en generel ophævelse af retsplejelovens § 829 ikke vil være muligt for journalister m.v. at beskytte deres kilder i tilfælde, hvor der er uenighed mellem politiet og den, ransagningen er rettet mod, om, hvor vidt det beslaglagte materiale indeholder oplysninger, som den pågældende er fritaget for at afgive forklaring om som vidne.

Justitsministeriet foreslår derfor, at den gældende regel i § 829 bevares, men at reglen begrænses til at finde anvendelse ved beslaglæggelse af materiale hos personer, der er omfattet af vidnefritagelsesreglen i § 172. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 807, stk. 3.

Journalisten kan ikke ved at anmode om, at første gennemsyn af materialet skal ske i retten, forhindre, at politiet foretager en foreløbig beslaglæggelse af materialet, idet politiet tager materialet i bevaring, indtil det første gennemsyn kan ske.

2.3.6. Økonomisk godtgørelse i forbindelse med edition i særlige tilfælde

I forbindelse med efterforskningen af straffesager kan retten i medfør af retsplejelovens § 827 afsige en kendelse om edition. Ved en kendelse om edition pålægges den person eller myndighed, der har rådighed over dokumenter eller andet materiale, at forevise eller udlevere dette materiale til politiet. Et pålæg om edition forudsætter, at materialet kan have betydning som bevis, bør konfiskeres eller bør tilbageleveres til rette ejer.

Reglerne om edition videreføres i den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 804.

Den gældende retsplejelov indeholder ingen regler om godtgørelse for udgifter i forbindelse med opfyldelse af en editionspligt.

Efter Justitsministeriets opfattelse er edition da også som udgangspunkt en samfundsmæssig pligt, der påhviler enhver. Udgangspunktet skal derfor fortsat være, at personer eller myndigheder, som i medfør af retsplejeloven pålægges at udlevere materiale til politiet, ikke har krav på at få godtgjort eventuelle omkostninger, der er forbundet med at opfylde pålægget.

Enkelte tilfælde er arbejdet med at fremtage dokumenter m.v. for at opfylde et pålæg om edition imidlertid af så omfattende karakter, at det klart overstiger, hvad der med rimelighed kan forlanges foretaget uden vederlag. Dette forhold kan blive endnu mere åbenbart, når der er tale om en person eller myndighed, som ofte stilles over for omfattende krav om edition, f.eks. banker.

I sådanne ekstraordinære tilfælde, hvor opfyldelse af en editionspligt kræver et sådant merarbejde, at det ikke kan indpasses i det daglige arbejde, har politiet enkelte gange efter konkret forudgående aftale dækket merudgifter, der har været forbundet med at opfylde en editionspligt. Det har f.eks. været tilfældet, hvis en bank manuelt skal gennemgå alle checkkopier fra en længere periode for at kunne fremlægge de checks, som politiet ønsker.

Justitsministeriet finder, at udgifterne ved opfyldelse af en editionspligt i sådanne særlige tilfælde bør kunne godtgøres af politiet. I lovforslaget er derfor medtaget en bestemmelse (§ 804, stk. 5), der bemyndiger justitsministeren til at fastsætte nærmere regler på dette område, herunder f.eks. om betingelserne for at yde godtgørelse, om standardtakster for godtgørelsen, og om betingelser for at yde godtgørelse ud over standardtaksterne.

Det forudsættes, at de administrative regler, der fastsættes, i vidt omfang afspejler den hidtidige prak-